

Debreceni Egyetem

Szerzői jogi szabályzat és publikációs irányelvek

2015.

1. A Szabályzat célja

1.1. Jelen Szerzői jogi Szabályzat céljai az alábbiak:

- a) a szerzői művek létrehozásának elősegítése a Debreceni Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) tudományos küldetésének támogatása érdekében;
- b) az Egyetemen létrehozott szerzői művek szerzői jogi aspektusainak szabályozása;
- c) a tudományos publikációk hiteles nyilvántartásának biztosítása;
- d) a gazdasági és innovációs fejlődéshez való hozzájárulás azáltal, hogy az Egyetem nyílt hozzáférést biztosít a tudományos eredményekhez.

2. Fogalmak

2.1. **„Debreceni Egyetem elektronikus Archívuma (DEA)”** – A Debreceni Egyetemen létrehozott publikációk, doktori disszertációk, hallgatói dolgozatok, valamint digitalizált szöveges- képi-hanganyagok elektronikus tárhelye. A DEA-ban archivált publikációk elsődleges szolgáltatási felülete az iDEa Tudóstér.

2.2. **„iDEa Tudóstér”** – A Debreceni Egyetem kutatóinak profil-adatbázisa, ahol egy helyen láthatók és kezelhetők az egyetemi szerzők, tanszékek, intézetek, karok tudományos publikációs munkásságának eredményei. A Tudóstérben egyéni profilja van az egyetem kutatóinak, kutatási egységeinek és doktoranduszainak. A profilok tartalmazzák a kutatók személyes adatait, intézményi affiliációját, oktatott tárgyait, témavezetéseit, teljes publikációs listáját, valamint az ezekhez kapcsolódó statisztikai és tudományometriai mutatókat.

2.3. **„Debreceni Egyetemi Kiadó (DUPress)”** – A Debreceni Egyetem szervezeti keretei között működő könyv- és folyóirat kiadó.

2.4. **„Embargó időszak”** – A szerzői mű publikálásának dátumától számított időszak, amely alatt a kiadói vagy felhasználási szerződés által előírt korlátozásokat kell alkalmazni a felhasználás tekintetében.

2.5. **„Folyóiratcikk”** – Teljes terjedelmű, szakfolyóiratban megjelent tudományos dolgozat (összefoglaló cikk, szakcikk, tanulmány, tudományos dolgozat, műelemzés, konferencián elhangzott előadás lektorált folyóirat-cikké szerkesztett változata, stb.), amely

- a) eredeti elméleti vagy empirikus kutatási eredményről számol be, az adott tudományterület elfogadott módszereit használja, tudományos közösségnek szól;
- b) a vizsgált tudományterület eredményeinek összefoglalását, szintézisét nyújtja, és új kutatási területeket, irányokat jelöl ki;
- c) a szakirodalomban való eligazodást, tartalomfeltárást szolgálja.

2.6. **„Kiadás”** – A Szerzői mű rögzítésére, többszörözésére és terjesztésére (forgalomba hozatalára) irányuló egységes felhasználási folyamat.

- 2.7. **„Munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott szerzői mű”** – A Szerzői jogról szóló törvény 30.§ (1) bekezdése értelmében, eltérő megállapodás hiányában a Szerzői mű átadásával a vagyoni jogokat a Szerző jogutódjaként az Egyetem szerzi meg, ha a Szerzői mű elkészítése a Szerző munkaviszonyból folyó kötelessége.
- 2.8. **„Nem publikáció jellegű szerzői mű”** – Szerzői művek, melyek tipikusan nem írott szöveg útján kerülnek kifejezésre (pl.: szoftver, beszéd, zenemű, építészeti alkotás és annak terve, térképmű, iparművészeti alkotás és annak terve).
- 2.9. **„Nyílt hozzáférés (open access)”** – A szerzői művek digitális példányaihoz történő hozzáférés térítésmentes biztosítása a nyilvánosság tagjai számára a digitális műpéldány letölthetővé tétele útján.
- 2.10. **„Korlátozott hozzáférés”** – A szerzői művek digitális példányának biztonságos műszaki megoldáson alapuló tárolása, amely kizárja, hogy a kedvezményezettekén kívül más is hozzáférjen a műhöz.
- 2.11. **„Oktatási anyag”** – Nyomtatott vagy elektronikus formában megjelenő, rendszerezett ismereteket közvetítő, az oktatási folyamat számára didaktikai szempontok szerint összeállított lektorált mű, amely egy meghatározott tudományterület (tantárgy) legalább egy féléves anyagának elsajátítását segíti.
- 2.12. **„Szerző”** – Jelen Szabályzat vonatkozásában Szerző az Egyetem alkalmazásában álló azon személy, az Egyetem azon hallgatója vagy bármely más személy, aki munkaviszonyával összefüggésben, vagy egyéb jogviszony alapján szerzői minőségben a jelen Szabályzat hatálya alá tartozó Szerzői művet hoz létre.
- 2.13. **„Szerzői mű”** – Az irodalom, a tudomány és a művészet területén létrehozott, a Szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellegű alkotás.
- 2.14. **„Tudományos mű”** – A szaktudomány normáinak megfelelő formában, tárgyalásmóddal és ellenőrzési eljárással készült, tudományos közösségnek szánt, publikált, tartós hordozón tárolt és a nyilvánosság számára hozzáférhető, különböző műfajú (könyv, könyvfejezet, folyóiratcikk, kivonat, konferenciaközlemény, tanulmány, konferenciakötet, stb.) mű, kiadvány, közlemény, amely témájában rendszerint:
- a) eredeti elméleti vagy empirikus kutatási eredményről számol be, vagy:
 - b) meglévő eredményeket dolgoz fel, szintetizál, értékkel; vagy:
 - c) a szakirodalomban való eligazodást, tartalomfeltárást szolgálja.

3. A Szabályzat alkalmazási területe

- 3.1. A Szabályzat hatálya kiterjed az Egyetem minden szervezeti egységére és kutatócsoportjára, illetve az Egyetemmel közalkalmazotti vagy más hasonló, munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személyekre, továbbá az Egyetem hallgatóira.

- 3.2. A Szabályzat rendelkezéseit a 2015. január 1. után nyilvánosságra hozott Szerzői művek tekintetében kell alkalmazni. A korábban publikált Szerzői művek kapcsán a Szabályzat alkalmazása ajánlásként kerül megfogalmazásra.
- 3.3. A Szabályzat tárgyi hatálya kiterjed a Szerző által közalkalmazotti vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott Szerzői művekre, továbbá a hallgatói jogviszonnyal összefüggésben létrehozott Szerzői művekre.
- 3.4. A megbízási vagy egyéb polgári jogviszony alapján létrehozott Szerzői művek kapcsán a Szerző és az Egyetem között létrejövő szerződésben kell rendelkezni a jelen Szabályzatban foglaltakról akképpen, hogy a Szabályzat rendelkezései a lehető legteljesebb módon érvényre jussanak.

4. A nyílt hozzáférésre vonatkozó irányelvek

- 4.1. Az Egyetemen született kutatási eredmények széles körű társadalmi és gazdasági hasznosulása érdekében a Debreceni Egyetem elkötelezett a Tudományos művek nyílt hozzáférésű terjesztése iránt. Az Európa Tanács, az Európai Kutatási Tanács, valamint hazai és külföldi kutatásfinanszírozó szervezetek ajánlásait és rendelkezéseit követve, továbbá a Berlini nyilatkozatban foglaltak alapján a Szerzőknek törekedniük kell arra, hogy a Tudományos műveket a nyílt hozzáférés elveivel összhangban publikálják, a jelen Szabályzatban foglaltak szerint.
- 4.2. A Folyóiratcikkeknek, a megjelenés dátumát követően, az élet- és orvostudományok esetén legkésőbb 6 hónap múlva, egyéb tudományterületek esetén legkésőbb 12 hónap múlva nyílt hozzáféréssel elérhetővé kell válniuk az iDEa Tudóstéren keresztül.
- 4.3. A nyílt hozzáférésre vonatkozó tájékoztatás és tanácsadás az iDEa Tudóstér és a DEA üzemeltetőjeként a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (a továbbiakban: DEENK) feladata.

5. A Tudományos művek közzétételére vonatkozó rendelkezések

- 5.1. Eltérő írásbeli megállapodás hiányában a Tudományos művekhez kapcsolódó szerzői jogokkal a Szerzők rendelkezhetnek a nyílt hozzáférésre vonatkozó irányelvek és a jelen Szabályzatban foglaltak figyelembe vételével.
- 5.2. A Szerző a Tudományos művek közlésére bármely kiadóval szerződést köthet. A kiadók megkeresése és a kiadással kapcsolatos feltételek egyeztetése a Szerző feladata.
- 5.3. A Szerző a Tudományos mű megjelenését követő 30 napon belül köteles annak metaadatait (szerzők, cím, keletkezés ideje, tárgya, kulcsszavak stb.) és a feltöltött adatok hitelesítésére alkalmas dokumentumot, illetve a felhasználási vagy kiadói szerződés szerint engedélyezett pre- vagy post-print változatot feltölteni az iDEa Tudóstérbe.

- 5.4. Az Egyetem köteles gondoskodni róla, hogy a felhasználási vagy kiadói szerződés által megengedett módon és mértékben váljon hozzáférhetővé a Tudományos mű. A Szerző felelőssége és feladata, hogy a felhasználási vagy kiadói szerződés ilyen irányú rendelkezéseiről – az 5.3. pont szerinti feltöltéssel egyidejűleg – az Egyetemet tájékoztassa.
- 5.5. A Tudományos művek digitális műpéldánya a Szerző által megadott tájékoztatás vagy az érintett kiadó által közzétett felhasználási szabályok alapján az alábbi beállításokkal kerülhet elhelyezésre az iDEa Tudóstérben az 5.3. pont szerinti feltöltést követően.
- 5.5.1. Azonnali nyílt hozzáférés: az iDEa Tudóstér webes felhasználói felületén hiperlink segítségével a DEA-ban tárolt változatra történő hivatkozással bárki által letölthetővé válik; vagy
- 5.5.2. Korlátozott hozzáférés: amennyiben a felhasználási vagy kiadói szerződés Embargó időszakot ír elő, annak leteltéig a szerzői mű a vonatkozó szerződésben foglalt korlátozásokkal kerül elhelyezésre az iDEa Tudóstérben. Amennyiben a felhasználási vagy kiadói szerződés másképpen nem rendelkezik, az Embargó időszak leteltéig kizárólag a DEENK intézményi adatkezeléssel foglalkozó munkatársai férhetnek hozzá a digitális műpéldányhoz.
- 5.6. A Szerző a Tudományos műre vonatkozó felhasználási vagy kiadói szerződés által megengedett mértékben nem kizárólagos felhasználási jogot engedélyez az Egyetem részére a jelen szabályzatban foglaltak teljesítéséhez szükséges mértékben.
- 5.7. Több Szerző közös műve esetén – amennyiben a Szerzők különböző intézményekkel állnak alkalmazotti vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban – a felhasználási jogok tekintetében a Szerzők kötelesek megvizsgálni az adott intézmények erre vonatkozó szabályozását, és ez alapján összehangolni a Szerzői mű vagyoni jogaival való rendelkezést.

6. A megbízás alapján létrehozott Tudományos művekre vonatkozó különleges szabályok

- 6.1. Amennyiben a Szerző az Egyetemmel kötött megbízási/felhasználási szerződés alapján készít Tudományos művet, úgy a felhasználási jogok engedélyezéséről a vonatkozó szerződésben kell rendelkezni oly módon, hogy a jelen szabályzatban foglalt előírások maradéktalanul érvényesüljenek.
- 6.2. Amennyiben a Szerző harmadik személlyel létrejövő megbízási, felhasználási vagy kiadói szerződés, illetve más egyéb polgári jogviszony eredményeképpen hoz létre Tudományos művet, az erre vonatkozó szerződés megkötése során törekednie kell arra, hogy a jelen Szabályzat rendelkezései a lehető legteljesebb mértékben érvényesüljenek, különös tekintettel a nyílt hozzáférés irányelveire.

7. Az oktatási anyagok felhasználására vonatkozó szabályok

- 7.1. Az Egyetemen folyó oktatói munka keretében létrehozott és oktatott tananyagok felhasználási jogai megilletik az Egyetemet.
- 7.2. Amennyiben a Szerző az Oktatási anyagot munkaviszony vagy az Egyetemmel létrejövő más hasonló jogviszony keretében hozza létre, úgy az Egyetemet legalább nem kizárólagos felhasználási jogok illetik meg. A felhasználási jogok engedélyezéséről a Szerző és az Egyetem – szükség szerint – felhasználási szerződésben rendelkeznek a 12. pontban foglaltak szerint.
- 7.3. Amennyiben a Szerző állami jegyzettámogatás keretén belül hoz létre Oktatási anyagot, úgy azt kizárólag a DUPress jogosult kiadni.
- 7.4. Az Egyetemen létrehozott Oktatási anyagot, függetlenül attól, hogy kiadásra kerül-e, a Szerző köteles az első nyilvánosságra hozataltól számított 30 napon belül az iDEa Tudóstérbe feltölteni, ahol lehetőség szerint nyílt hozzáféréssel kerül elhelyezésre. Ha a Szerző az Oktatási anyag létrehozásáért támogatásban részesül, a Szerzői mű hozzáférhetővé tételét a támogatási szerződéssel összhangban kell biztosítani.
- 7.5. Amennyiben a Szerző harmadik személlyel létrejövő megbízási, kiadói szerződés vagy más egyéb polgári jogviszony eredményeképpen hoz létre Oktatási anyagot, az erre vonatkozó szerződés megkötése során törekednie kell arra, hogy a jelen Szabályzat rendelkezései a lehető legteljesebb mértékben érvényesüljenek, különös tekintettel a nyílt hozzáférés irányelveire. A Szerző kizárólag olyan szerződést köthet harmadik személyekkel, mely biztosítja az Egyetem részére az Oktatási anyag nem kizárólagos felhasználásának jogát.

8. Nem publikáció jellegű szerzői művek

- 8.1. Az oktatás során rögzített videó-, hang-, illetve egyéb formátumban rögzített médiatartalom az Egyetem tulajdonát képezi, melynek oktatási célból történő nyilvánosságra hozatalához és felhasználásához a Szerző (előadó) írásbeli engedélye szükséges. A nyilvánosságra hozatal engedélyezéséről és a felhasználás feltételeiről a Szerző (előadó) és az Egyetem külön megállapodásban rendelkeznek. Az egyetemi oktatás keretében megtartott foglalkozásokon hang- vagy képfelvétel kizárólag az Egyetem előzetes engedélyével és a Szerző (előadó) előzetes hozzájárulásával készíthető.

9. Affiliáció megjelölése

- 9.1. Tudományos művek publikálása esetén a Szerzők az alábbi minta szerint kötelesek az affiliációt feltüntetni.

[az egyetem neve], [a kar vagy központ neve], [a karon vagy központon belüli legkisebb önálló szervezeti egység neve]

Például:

Debreceni Egyetem, Általános Orvostudományi Kar, Biokémiai és Molekuláris Biológiai Intézet
Debreceni Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Polgári Jogi Tanszék
Debreceni Egyetem, Agrártudományi Központ, Karcagi Kutatóintézet

- 9.2. Az affiliáció idegen nyelven történő megjelölése során az Egyetem hivatalos dokumentumaiban fellelhető fordítások irányadók.

10. A DEA-val kapcsolatos rendelkezések

- 10.1. A jelen Szabályzat hatálya alá tartozó Szerzői művek iDEa Tudóstérbe történő feltöltésért, az adatok naprakész nyilvántartásáért és hitelességéért a Szerző, több Szerző közös műve esetén a levelező szerző a felelős. Amennyiben nincs levelező szerző, vagy nem tartozik jelen Szabályzat személyi hatálya alá, úgy az érintett szervezeti egység vezetője köteles az iDEa Tudóstérbe való feltöltésről gondoskodni.
- 10.2. Alapbeállításként a jelen Szabályzat szerint feltöltött dokumentumok korlátozott hozzáféréssel kerülnek az adatbázisba. További kezelésük (archiválás, szolgáltatás) a kiadói/felhasználási szerződések és jelen Szabályzat rendelkezéseinek megfelelő módon történik a DEA és az iDEa Tudóstér üzemeltetője által, a Szerző által megadott információk alapján.
- 10.3. A nyílt hozzáférésűvé váló Szerzői műveket az Egyetem olyan licenc alatt terjeszti, amely egyértelműen meghatározza a Szerzői mű további felhasználásának engedélyezett mértékét. Az Egyetem a Szerzői művek esetén a Creative Commons 4.0 standard licenc alábbi típusát alkalmazza: CC-BY-NC-ND-4.0. Ennek értelmében a mű szabadon másolható, terjeszthető, bemutatható és előadható, azonban nem használható fel kereskedelmi célokra (NC), továbbá nem módosítható és nem készíthető belőle átdolgozás, származékos mű (ND). A licenc alapján a Szerző, vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetni a Szerző nevét és a Szerzői mű címét (BY).

11. A kiadással kapcsolatos általános rendelkezések

- 11.1. Ha a Szerző a Szerzői művet a kiadói megjelenéssel egyidejűleg nyílt hozzáféréssel is rendelkezésre kívánja bocsátani, ennek a kiadói szerződésben szerepelnie kell.
- 11.2. A jelen Szabályzat hatálya alatt létrejött Szerzői művek nyomtatott kiadása esetén, amennyiben az elektronikus példány beszolgáltatását a kiadói szerződés nem tenné lehetővé, a Szerző köteles egy nyomtatott példányt a DEENK főigazgatója részére megküldeni, a kiadást követő 30 napon belül.

12. Felhasználási szerződések vagy szerzői joggal összefüggő egyéb szerződések

- 12.1. Az Egyetem a Szerzői mű felhasználási jogát jelen Szabályzat erejénél fogva, vagy a Szerzővel kötendő felhasználási szerződés keretében szerzi meg.
- 12.2. A Szerző a felhasználási szerződések előkészítését a DEENK főigazgatójánál kezdeményezheti.
- 12.3. Az Egyetem nevében megkötött felhasználási szerződések vagy szerzői joggal összefüggő egyéb szerződések előkészítése és jogi véleményezése a Kutatáshasznosítási és Technológiatranszfer Központ (a továbbiakban: KTTK) feladata. A felhasználási szerződések előkészítése kapcsán a DEENK főigazgatója megfelelő időben értesíti a KTTK vezetőjét.
- 12.4. A jelen Szabályzat szerinti felhasználási szerződéseket a DEENK főigazgatója írja alá. A kötelezettségvállalást tartalmazó vagy bevételt keletkeztető felhasználási szerződések vagy szerzői joggal összefüggő egyéb szerződések gazdasági ellenjegyzése kapcsán az Egyetem vonatkozó szabályzatai irányadók.
- 12.5. A felhasználási szerződések eredeti példányainak megőrzéséért, valamint az egyetemi szintű nyilvántartásáért, iktatásért és az ezzel kapcsolatos naprakész adatszolgáltatás teljesítéséért a DEENK felelős.

13. Vegyes rendelkezések

- 13.1. A Tudományos művek nyilvánosságra hozatalát megelőzően a Szerzőknek érdemes átgondolniuk, hogy a publikáció tartalmaz-e olyan kutatási eredményt, amely iparjogvédelmi (szabadalmi) oltalom tárgyát képezheti, és amely gazdasági szempontból hasznosítható lehet. A nyilvános közzététel jelentős mértékben veszélyezteti a szellemi tulajdon védelmét, ezért javasolt felvenni a kapcsolatot a KTTK-val egy esetleges szabadalmi bejelentés benyújtásával kapcsolatosan.
- 13.2. A DEENK a szerzői jogról szóló törvény szerinti szabad felhasználás keretében a szerzői műveket felhasználhatja.
- 13.2. A Szerző a Tudományos művek közzétevése során köteles figyelembe venni az Egyetem Etikai Kódexének a tudományos publikálással szembeni etikai elvárásokra vonatkozó rendelkezéseit.
- 13.3. Jelen Szabályzat végrehajtásáért a DEENK felelős. A Szabályzat végrehajtása során az Egyetem a szerzői jogról szóló 1999. LXXVI. törvényben foglaltakra tekintettel, valamint a DEENK számára biztosított előjogok kihasználásával jár el.
- 13.4. A jelen Szabályzatban foglalt jogok és kötelezettségek az Egyetemmel létrejött hallgatói, közalkalmazotti vagy egyéb munkavállalói jogviszony megszűnését követően is fennállnak.
- 13.5. A jelen Szabályzattól való eltérést előzetes írásbeli engedély alapján, a DEENK főigazgatója jogosult engedélyezni.

14. Hatályba léptető rendelkezések

- 14.1. A jelen „Szerzői jogi szabályzat és publikációs irányelvek” című szabályzatot a Debreceni Egyetem Szenátusa a 2015. április 23. napján tartott ülésén a 17/2015. (IV. 23.) szám alatt meghozott határozatával fogadta el. Rendelkezéseit 2015. április 24. napjától kezdődően kell alkalmazni.

Debrecen, 2015. április 23.

Dr. Szilvássy Zoltán
rektor